

Programové teze: podpora zaměstnanců a studujících

Mgr. Jiří Kropáč, Ph.D. LL.M.

1 Východiska

Podpora sociálního začleňování a rovných příležitostí upevňuje univerzitní společenství založené na důvěře a spolupráci a současně vytváří prostor pro svobodný rozvoj vědění a formování osobnosti v duchu akademické autonomie. V návaznosti na nově ustanovenou agendu na FF UK tato agenda reflektuje současné univerzitní směřování k tzv. designu for all. Nutnost vyčlenit tuto agendu do portfolia jednoho z proděkanů vychází z dvouletých zkušeností Filozofické fakulty s obnovou akademického života po tragickém útoku v prosinci 2023. FF UK v roce 2024 a 2025 výrazně rozšířila nabídku v oblastech rozvojových vzdělávacích aktivit pro zaměstnance i studující v různých oblastech.

Z vybraných oblastí lze konkrétně zmínit zacílení na rozvoj a podporu v psychosociální oblasti a na posilování mentální odolnosti. Dále jde o zacílení na témata bezpečnosti, time managementu, well-beingu, první pomoci, sebeobrany a dalších souvisejících soft skills (tedy měkkých dovedností důležitých pro každého z nás). Dále agenda rozvíjí nutnost kontinuálního zaměření se na studentskou alokaci podpory studujících a zaměstnanců se specifickými potřebami. Agenda podpoří rozvoj pedagogických kompetencí, metodickou a organizační podporu v systému sociálního zabezpečení a etických standardů.

Ustavení této pozice vychází z přesvědčení, že moderní vzdělávací instituce ve vysokém školství se má zaměřovat na odstraňování překážek v rovnovážném nastavení pracovní zátěže a osobního života u zaměstnanců či pracovního, studijního a osobního života u studujících, a nabízet různé formy osobního rozvoje zaměstnanců a studujících v různých relevantních oblastech. Součástí tohoto dlouhodobého cíle je mapování vzdělávacích a rozvojo-

vých potřeb studujících a zaměstnanců v různých fázích vzdělávacího procesu a profesního rozvoje.

Proděkan pro podporu zaměstnanců a studujících koncepčně koordinuje, rozvíjí a propojuje činnost fakultních center (Centrum Paluba, Psychologické centrum, Centrum pedagogických kompetencí Kompas) a Ombudskanceláře FF UK. Cílem je dostat nabídku rozvoje na FF UK efektivně k cílovým skupinám akademických pracovníků včetně postdoků, administrativních pracovníků, vedoucích pracovníků a studujících v různých stupních studia včetně doktorandů a doktorandek.

Specifickým cílem, kterému v kontextu FF UK chceme věnovat pozornost, je všestranný rozvoj podpory studujících s nižším socioekonomickým zázemím, a podpora talentů v oblasti humanitního a sociovědního vzdělávání. Budeme se proto angažovat ve zlepšování podmínek studia v Praze, například formou nastavení stipendijní podpory – sociální stipendia na národní a univerzitní úrovni, nastavení dalších druhů stipendií (podpora exkurzí pro sociálně znevýhodněné studující), problematika kolejí a menz na UK, možnosti nadační podpory pro znevýhodněné či talentované studující. V mezirezortní spolupráci napříč FF UK chceme agendami celého kolegia společně budovat, navrhopvat a hledat konkrétní řešení, která by se mohla inspirovat zahraničními univerzitními lidry v této problematice a kontinuálně posilovat otevřené hodnoty.

Společně směřujeme k tomu, aby FF UK byla přední fakultou naší univerzity i přední institucí v kontextu ČR v rozvoji těchto témat, a pro jejich naplnění budeme mimo jiné využívat již nabyté zkušenosti vyvstávající z několikaleté a kvalitní práce příslušných entit např. v Centru Paluba, ale i širokou akademickou expertízu relevantních oborů a kateder a ústavů na FF UK (např. katedra psychologie, katedra pedagogiky, Centrum učitelství, katedra tělesné výchovy, Ústav bohemistiky pro cizince a komunikace neslyšících aj.).

Univerzita jako celek je společenstvím tradičních hodnot, důvěry a společenské odpovědnosti. Všechny tyto cíle chceme naplňovat v úzké spolupráci s odpovědnými osobami ve vedení Univerzity Karlovy, ať už se jedná o prorektora pro celoživotní vzdělávání (včetně pedagogických kompetencí), prorektora pro rozvoj univerzitního společenství, členku kolegia rektora pro sociální záležitosti a dalšími.

2 Konkrétní priority na období 2026–2030

V následujících letech bude prioritou další systematické posilování podpůrného prostředí studujících i zaměstnanců, prohlubování mezioborové spolupráce a rozvoj udržitelných, dlouhodobě ukotvených opatření. Tyto priority jsou dále konkretizovány v níže uvedených oblastech a navazujících opatřeních.

2.1 Dlouhodobé vytváření podmínek studujících i zaměstnanců:

- Rozvoj zázemí pro studující na FF UK v různých budovách, ve spolupráci s proděkanou pro studium a přijímací řízení a proděkanem pro infrastrukturu.
- Vytvoření společného prostorového zázemí pro poradenskou a podpůrnou činnost na fakultě.
- Jednotné informování a centralizované komunikační kanály a technická opatření (webové rozhraní, intranet, e-mailová centralizace domén, rezervační systém a centralizovaná správa tokenů platformou Reservio aj.).
- Průběžné mapování potřeb jednotlivých cílových skupin a hledání evidence-based způsobů jejich naplňování.
- Pravidelné evaluování činností a procesů, jejich kontinuální aktualizace a optimalizace, a to jak v rámci jednotlivých pracovišť, na půdorysu „fakultních center“, tak napříč různými fakultními i univerzitními pracovišti i pracovišti mimouniverzitními.

2.2 Kontinuální rozvoj spolupráce a podpory možností studujících i zaměstnanců:

Kontext: Lídři v ČR – FF UK dlouhodobě buduje koncepční rámec podpory studujících i zaměstnanců, jehož součástí je systematický rozvoj kompetencí zaměstnanců prostřednictvím koordinované vzdělávací nabídky ve spolupráci s Centrem pedagogických kompetencí Kompas. Součástí této podpory je také systematické rozšiřování vzdělávací nabídky, zahrnující kurzy první pomoci i další příležitosti profesního a osobního rozvoje.

Jednotlivé agendy Centra Paluba dlouhodobě zajišťují vytváření a zajišťování podmínek pro studium uchazečů a studujících se specifickými potřebami vyplývajícími z jejich zdravotního či psychického stavu. V rámci této činnosti provádějí funkční diagnostiku, poskytují odborné poradenství a metodickou součinnost při organizaci výuky, podílejí se na nastavování opatření a modifikací a zajišťují specializovanou výuku.

Centrum zároveň poskytuje poradenství, metodickou podporu a vzdělávací aktivity pedagogům a dalším zaměstnancům, kteří se na studiu těchto osob podílejí. Podporu zajišťuje rovněž zaměstnancům se specifickými potřebami.

Současně přispívá k posilování komunikační přístupnosti napříč fakultou, a to nejen prostřednictvím překladatelských a tlumočnických služeb, ale např. i mapováním přístupnosti webových stránek.

Všechna pracoviště se svým zacílením a systémovou podporou představují unikátní příklad dlouhodobě a koncepčně nastaveného přístupu FF UK. K posilování bezpečného a podpůr-

ného prostředí přispívá úzká spolupráce s Ombudskanceláří FF UK i poskytování psychologické pomoci ve spolupráci s Psychologickým centrem FF UK.

Koordinací aktivit jednotlivých agend lze dále rozvíjet dlouhodobou koncepční podporu s širším společenským dopadem. Tímto nastavením se FF UK profiluje jako inspirativní instituce, která v rámci České republiky udává směr v oblasti systematicky řízené podpory.

- Rozvíjení a zkvalitňování portfolia činností Centra Paluba (včetně podpory zaměstnanců a studujících v reakci na události z prosince 2023) a s větším akcentem na podporu zaměstnanců se specifickými potřebami.
- Specifika ke Kompas – rozvoj kompetencí zaměstnanců, kontinuální příprava a integrace dalšího vzdělávání přístupného pomocí webového rozhraní a kontinuální integrace kompetencí do výukového designu vysokoškolských vyučujících, vytváření podmínek pro koherentní profesní růst a excelenci „pedagogů“ – akademických pracovníků, podpůrné implementování didaktických dovedností s ohledem na zamýšlené výsledky učení i stanovené cíle výuky, rozvoj a praktické demonstrace techniky krizové intervence zaměstnanecké péče (např. specifické situace na pracovišti, etické a profesní hranice aj.), posílení komunikačních strategií pro předcházení konfliktů na pracovišti, sociální a hodnotové vztahové konzultace pro výukovou implementaci, včetně zaměstnanců se specifickými potřebami.
- Design 4 ALL – vytváření podmínek studijního a zaměstnaneckého hodnotového prostředí, otevřená univerzita, bezpečné prostředí.

2.3 Podpora rozvoje, rovného přístupu a podpory studujících a zaměstnanců

- Well-being, vytváření podnětného psychosociálního bezpečného prostředí a posilování mentální odolnosti.
- Nastavování a mapování stresových podmínek pro integraci zooterapie.
- Terapie pohybem ve spolupráci s katedrou tělesné výchovy.
- Rozvoj možností v benefitním zaměření podpory o zaměstnance.
- Zaměření na odkaz událostí z 21. prosince 2023, ve spolupráci se spolkem Spojení nadějí, komunikace se zasaženými a pozůstalými.
- Poskytovat podporu proděkanovi pro vnější vztahy pro rozvoj spolupráce se studentskými spolky a podporu spolkového života na FF UK.
- Social justice – společensky inkluzivní prostředí, socioekonomická podpora studentů a zaměstnanců s principy přístupného a dostupného zázemí na univerzitě.

- Udržitelný rozvoj a individualizace potřeb studentů a zaměstnanců – udržitelné programy; Komise pro udržitelný rozvoj, Komise pro rovné příležitosti.
- Rozvoj různých forem rodičovské podpory a zázemí – podpora rodičů při zaměstnání i při studiu, podpora pečujících osob (včetně tzv. sandwich generace v rámci mezigenerační péče) a realizace návratových grantů ve spolupráci s proděkanem pro projektové řízení a grantovou činnost.
- Rozvoj kompetencí akademických pracovníků, posílení didaktických a pedagogických dovedností, rozvoj komunikačních dovedností, rozvoj organizačních dovedností u začínajících akademických pracovníků a vedoucích pracovníků aj.
- Posilování hodnot rovnosti, diverzity a inkluzivního prostředí studujících a zaměstnanců ve spolupráci s Ombudskanceláří FF a proděkankou pro studium, proděkanem pro vnější vztahy a proděkanem pro vědu a výzkum.